

Rejserapport over Indfødsretsudvalgets rejse til Østrig og Schweiz angående landenes tildeling af statsborgerskab.

Tid: Den 14.-15. juni 2022
Sted: Wien i Østrig og Rapperswill-Jona i Schweiz
Deltagere: MF Marie Krarup (UFG), formand
MF Anne Rasmussen (V), næstformand
MF Lars Aslan Rasmussen (S)
MF Morten Dahlin (V)
MF Marcus Knuth (KF)
MF Susan Kronborg (RV)

19. august 2022

J.nr.: 22-000412-4

Ledsaget af: Udvalgssekretær Nikolaj Nordby Thøgersen, udvalgsassistent Dan Westfall. Fra den danske ambassade i Østrig deltog Peter Skøtt, ambassaderåd, Lasse Bay, praktikant og Pia Starbæk Szczepanski, souschef.

Da flyet fra Wien til Zurich d. 15. juni blev aflyst grundet generel nedlukning af det schweiziske luftrum, blev turen afkortet. Udvalget nåede således ikke de planlagte aktiviteter i den schweiziske by Rapperswill-Jona d. 15. juni.

Formål

Formålet med turen var at studere Østrig og Schweiz' tildeling af statsborgerskab og landenes erfaringer med screeninger for antidemokratiske holdninger m.v. hos ansøgere, der søger om statsborgerskab. Derudover skulle udvalget studere de to landes arbejde med anti-radikalisering og demokratisk sindelag.

Væsentligste punkter fra besøget

Følgende indeholder kun læringspunkter fra Østrig, da besøg i Schweiz blev aflyst, jf. ovenfor.

I Østrig er håndhævelsen af reglerne om statsborgerskab underlagt forbundslandenes kompetencer, hvorfor proceduren herfor kan variere fra forbundsland til forbundsland. Der træffes administrativ afgørelse i sagerne. Man må ikke have dobbelt-statsborgerskab i Østrig.

Det er almindelig praksis, at der under ansøgningsproceduren afholdes personlige interviews mellem ansøgeren og ansatte i den gældende myndighed, forbundsstaten, samt skriftlige prøver, under hvilke ansøgerens kendskab til og syn på demokratiske værdier, testes. Ifølge §10 i statsborgerskabsloven er der bl.a. et udtrykkeligt krav om, at ansøgeren skal have en positiv indstilling

over for Østrig. Dette omfatter også ansøgerens politiske overbevisning. Dette skal særligt sikre, at personer med antidemokratiske holdninger ikke tildeles statsborgerskab. Såfremt en ansøger derfor måtte have et antidemokratisk sindelag, skal den ansvarlige myndighed foretage en konkret vurdering heraf. Herefter kan myndigheden under samtidig hensyntagen til den pågældende ansøgers samlede adfærd beslutte at afvise ansøgerens ansøgning om statsborgerskab – også selv om den pågældende ansøger ikke er blevet dømt for en administrativ eller strafferetlig forseelse. Under besøget tilkendegav mødedeltagerne fra Østrig, at dette interview ikke nødvendigvis skulle forstås bogstaveligt, og at der i praksis i høj grad var tale om, at ansøgeren skulle møde fysisk frem for at dokumentere, at man var den rette person.

Der bor ca. 9 mio. mennesker i Østrig. Siden 2015 har mellem 8-10 tusinde årligt fået tilkendt østrigsk statsborgerskab. I 2021 voksede tallet til 16.000, primært fordi at efterkommere af ofre for naziregimet i Østrig fik adgang til at få østrigsk statsborgerskab. Til sammenligning fik 6.483 personer indfødsret i Danmark i 2021.

Udvalget mødtes med myndigheden MA35 (repræsenteret ved Deputy Head of Naturalization Dominik Haider) og det østrigske indenrigsministerium (repræsenteret ved Head of Naturalization Dr. Eva-Caroline Pflieger) for at høre om statsborgerskabsprocessen på hhv. lokalt og føderalt niveau. Magistratsabteilung 35 (MA35) er i delstaten Wien ansvarlig for den praktiske håndtering af udlændingeområdet og behandler sager om statsborgerskab, opholds- og arbejdstilladelse. Arbejdet indebærer både rådgivning og sagsbehandling.

Udvalget afholdte derudover arbejdsfrokost med Heads of Integration Martin Kienl and Marianne Höhl fra Bundeskanzleramt og Director for Dokumentationsstelle für Politischer Islam, Lisa Fellhofer, angående Østrigs arbejde med antiradikalisering og politiske religiøse bevægelser. Det sidstnævnte er et forskningsinstitut, der forsker i religiøst motiveret politisk ekstremisme, særligt politisk islam, og deres netværk og uformelle strukturer. Formålet er at styrke forståelsen af pluralisme, demokrati og frihed i religion.

Endeligt afholdte udvalget et rundbordsmøde med det østrigske uddannelsesministerium, repræsenteret ved Head of Policy Department Manfred Wirtitsch, Deputy Head of Bilateral International Affairs Elisabeth Augustin og Project Coordinator Hedwig Lambert, angående arbejdet med undervisning i demokratiske rettigheder og antiradikalisering i skolesystemet.

Programmet for turen kan findes på [IFU Alm.del - Bilag 106 \(folketingsåret 2021-22\)](#).

Forberedelse og opfølgning

Turens afsæt er bl.a. Aftale om indfødsret fra april 2021, hvor det fremgår, at der skal ses nærmere på hvordan en ordning med individuelle samtaler og evt.

individuel behandling af ansøgninger i Folketingets Indfødsretsudvalg kan indgå i processen ved ansøgning om dansk statsborgerskab med henblik på aftalekredsens videre drøftelser herom.

Forud for turen har den danske ambassade i hhv. Berlin (fsva. Schweiz) og Østrig udarbejdet detaljeret materiale om processerne for tildeling af statsborgerskab i de to respektive lande.

Udvalget har til hensigt at tage erfaringerne fra turen med i de videre arbejde på området, herunder den løbende opfølgning på aftalen fra 2021.

Da besøget i Schweiz blev aflyst, vil udvalget undersøge muligheden for at gennemføre denne del af turen på et senere tidspunkt.